

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Gretchen Grosser: Besäk uut de Pfalz in't Seelterlound

Seeltersk – Saterfriesisch

Gretchen Grosser

Besäik uut de Pfalz in't Seelterlound

Fergeene Wieke Fräindai waas dät. Do ruup Kaiders Lisbeth mie an. „Gretchen, iek hääbe hier n'Kärel bie mie sitten. Die wol wät uur't Seelterlound wiete. Iek hääbe him al ful fertäld. Man, nu weet iek niks moor. Hie wol düsse Deege uk jadden ätter die toukuume“, liet ju mie wiete. „Seend him man fluks häär, deegesuur hääbe iek neen Tied, un nu sitte iek buute un kon niks dwoo. Die Moaler is bie uus an't pinseljen“, kwaan iek tou Lisbeth. Neen tjoon Minute leeter koom n'jungen Wäänt bie uus uume Huustimpe, dät is noch naan Kärel, säkstien Jiehere is hie eerst oold. Hie koom ätter mie tou un fäng fluks oun, Seeltersk määd mie tou baalen. Hie fertälde mie, dät hie ap'n Tältplats an'n Hollner See kampiert. Hie kon so goud Seeltersk baale bienaist beeter as so moonich aan Seelter. Hie bruukt so fuul oolde Woude. Iek koom uut't Wunnerieren nit uut.

In Skäddel is hie uut de Bus stiegen un häd toueerst een Huus blouked, wieran „Seelter Hierloaden“ stüüd. Deer moaste hie ja fon-säärm fluks ienkiekje un wüül seeltersk baale. „Dän Mon hääbe iek oaber nit fersteen, die häd so oarich boald“, fertälde Heinz mie. Dät waas ja wäil Plattdüütsk, wät hie tou heeren kriegen häd bie Heiner Woaten. Dan is hie fääre geen un träffde ap two Wieuwljude ane Sträite un heerde, dät jo mädnunner Seeltersk baale. Do Wieuwe boalde hie an. „Ju eene waas Tüülke Maria, ju Suster fon dän Boas fon't Seelterlound sien Määme.“ Do wiste iek wäil, määd wäl hie boald häd.

Heinz Amberger hat die Wäänt. Hie woont in Becherbach, tichte bie Kaiserslautern. Hie gungt noch ättäre Skoule. Sien Määme is nit so gans määd sien Sküüfken ienfersteen. Hie skäl ljauer foar de Skoule wät dwo Hie spielt Klavier un mai bloot klassische Musik, jadden Bach of Mozart. In Mathe is hie sljucht, man in Moaljen un Biologie is hie uuremäite goud. Biologie wol hie uk studierje. Un nu kumt: „Iek oarbaidje

uk bie de seelterske Wikipedia mee, deer hääbe iek al masse Dierte un Ploante ap Seeltersk beskrieuwen“, kwaan Heinz. „Dät is ja interessant“, meende iek. „Iek hälpe deer uk so of un tou.

Aan Kärel häd mie knu fräiged, wo Glühwürmchen ap Seeltersk hat“, fertälde iek Heinz. „Gretchen, dät waas iek.“ Wät n'Toufal of wät foar'n Vorsehung fon Goad! Iek hääbe mie altied wunnert, wät foar'n Heinz uut Seelterlound oarbaided deer wäil mee? Wät skrift hier foar'n goud Seeltersk! Nu weet iek Beskeed. Seeltersk häd Heinz gans alleenicht truch't Internet leerd. Hie is mäd Pyt Kramers Grammatikboek ounfangt. Pyt häd him uk so ful hoalpen.

Bie Kröger Heini is die Wäant uk weesen. Deer is hie uk ful wies wuden. Uur Hougste hääbe jo sik uk unnerheelden. „Wät hat Zügel as Seeltersk“, fräigede die Wäant mie. „Töagel un uk wäil Siele un wät die Hougst inne Bäk häd, hat Toom“, kwaan iek nu. Wilst iek dät fertälde, hiede Heinz n'Hangstekop ap't Pöpier broacht mäd Toom un Siele, juustso, as dät weese mout. „Wan Du moal wät moalt hääbe wolt, dät dwo iek dät jädde foar die“, meende hie. Un deerap kuume ich sicher moal tourääch. Nu moaste iek him noch wät ap't Beend baale. Iek hääbe uut „Die litje Prins“ ju Steede mäd dän Foaks leesen.

Dät waas intwiske al wäil Bäddegungenstied un Heinz wüül ap sien Tält tou. Nu fräigede iek him, of hie al tou Äiwend ieten häd. „Noa, oaber mien Mäame häd mie Tütjensoppe meeroat, un deerfon moakje iek mie glieks een“, kreech iek tou Oantwoud. „Kumm mee binne, wie iete mädnunner uus Noachtmäil, dan bän iek uk nit so alleenich.“ So sieten wie bee al gau bienunner ane Disk un eeten Griesbräi mäd n'Stuk Swottbrood. Nu wüül iek him mäd't Auto an'n See brange. Man noa, dät wüül hie nit. „Iek gunge mäd mien Fäite“, meende hie.

Dän Sundai deerap ruup Heinz mie ättermiddeeges an. „Duurt iek noch insen wier bie Die kuume“, fräigede hie. Fonsäarm doaste hie dät. Wie hääbe uus wier fein unnerheelden un mädnunner fäspert.

„Iek moate daach uk noch wäil jädde heere, wo dät klingt, wan Bädene Seeltersk baale.“ Iek toachte fluks an uus Chor-Maria, un deer hääbe iek him waistjuurt. N'Ploan fon Googel Earth hiede hie bie sik, iek hääbe Helmers Huus ankjuust, un hie is losgeen. Maria wunneriert juustso as iek, dät sun jungen Wäant uut de Pfalz so klak Seeltersk boald. Hiere Dochter Lena häd him dan uk wäil jädde wät ap't Beend boald, befoar Ju him dan oaber daach mäd't Auto ättern See broachte. „Deer, kiek moal, een Woaterhanne mäd Suukene“, kwaan hie tou Maria, as jo unnerwains een Oante mäd Pielis tou sjoon kreegen.

Sicher nit bloot iek fraue mie deeruur, dät in Toukumst daach wäil wäl moor deer is, die uk Seeltersk skrift un uus Sproake so jädde liede mai. Wie mouten uus oaber wäil uk skoomje, dät Froamde sik moor foar uus Sproake interessierje un wät deerfoar dwo as wie Seelter säärm. Wie woakje wildäge wäil eerst ap, wan't aal tou leet is.

Gretchen Grosser

Dät blaue Hoamd mäd do froaie Knoope

Seeltersk: Hermann moate sien Läine jädde liede

Hermann un Leni geenen älke Dai mädnunner ätterere Skoule. Jo hieden dän glieke Wai. Hermann woonde oaber äigentlik ap Hollnerfoan, man hie waas siet sien trädde Skouljier bie Lanwers as "Mädchen für alles". Dät wieren gjucht rieke Ljude, jo besieten aan Winkel un een groote Buurderäi. Lanwers Wäante wieren deeruum altied fein inne Kloodere. Uumdät jo aller as Hermann wieren, hiede die Wäant dät Gluk, altied wier moal n'Bukse of n'Hoamd as hoolfslieten tou kriegen. So waas die litje Wäant uk immer fein ounleeken. Wan Hermann oaber dät blaue Hoamd mäd do aiske flugge Knoope inne Skoule oane hiede, dan kude ju litje Leni sik goar nit sääd sjoo. Do Knoope moate ju so jädde liede un uk wäil hääbe. „Hermann, kon iek do Knoope nit kriege, dien Mäame kon die ja uurswäkke wier ansäie“, kwaan ju moor as een Moal tou him. Noa, Hermann wüül dät nit, hie moate do Knoope uk jädde liede, un wät wüül Lanwers Engeline wäil kweede, wan hie do Knoope fon dät Hoamd sneed?

Leni roate oaber nit ap. Immer wier moaste ju juust düt Hoamd bewunnerje un benoarde sik, dät ju do Knoope nit kriege kude. Hermann moate toulääd nit moor outälle, dät Wucht moate hie daach do al so jädde liede. Ju skuul him jo nit dul wäide. As hie dät Hoamd smäidens moal wier ounlook, statte hie sien Löwensoaks inne Buksentaaske. Dan fäng dät Böadeljen fon ju litje Läine ap dän Skoulwai al wier oun. As jo middeeges wier mädnunner ätter Huus geenen, sneed Hermann aan Knoop ätter dän uur fon sien Hoamd ou. Sogoar do litjere fonne Sleeuwen, nu hiede sien Wucht hiere Wille.

